

AŠ KĄ TIK PERSKAIČIAU: *Būna tokių susitikimų net su visiškai mums nepažįstamais žmonėmis, kuriais mes susidomime iš pirmo žvilgsnio, tarytum iš sykio, staiga, dar neištarus nė pirmojo žodžio...* Tačiau Igoris nebuvo Dostojevskio personažas, greičiau jis man priminė Stalkerį, Tarkovskio filmo herojų. Jie kaip du vandens lašai buvo panašūs vienas į kitą: toks pat išorinis tvirto kūno trapumas, toks pat jaunatviškas jau gyvenimo paženklinto veido blyškumas.

Įžengęs į kupė jis įsitaisė priešais mane, gulimojoje vietoje, kurią ką tik buvo atlaisvinęs Vasilijus. Net nenusivilkęs nusitrynusios odos švarko jis atsigulė ir ištisą dieną miegojo kaip užmuštas. Sapne, be abejonės, jam kažkas nedavė ramybės, nes per miegus jis tarpais ką nors neaiškiai niurnėjo ir dūsavo. Stebėjau jį miegantį ir įsivaizdavau šešėlių pilną kambarį ir iš

kažkur sklindančią šaltą šviesą, paskui zoną, pasižadėjimų kambarį, jčiau tą du vyrus slegiančią vienatvę, kurie, per tunelį lydėdami Stalkerį, kalbėjo: *Viskas turi kažkokią prasmę, prasmę ir priežastį.*

Igoris vyko, kaip jis aiškino Piotru, į Ulan Udę, kur jo laukė mechaniko vieta, surasta brolio. Taigi jis išlips vėliau negu aš. Man patiko mintis, jog ilgą kelią važiuosime kartu, net jei iš pirmo žvilgsnio vyras ir neatrodė esąs labai kalbus. Vos prabudęs jis atsikėlė ir pradingo. Praėjus kelioms valandoms išėjau jo ieškoti ir aptikau vagone, pompastiškai vadintame vagonu-restorane. Sėdėjo jis prie stalo, priešais sriubos lėkštę, iš kurios garavo stiprus kopūstų kvapas, o aplinkui rikiavosi alaus buteliai. Jis linksmam šnekučiavosi su virėju, susiveržusiu per maža prijuoste. Jie buvo vieni šiame vagonu-restorane. Stalai, padengti dėmių nusėtomis staltiesėmis, siūbavo kartu su traukiniu, ir vazelės su dirbtinėmis gėlėmis vis krisdavo nuo stalų, riedėdavo grindimis, keldamos neįprastą triukšmą.

Pastebėję mane, abu vyrai šiek tiek nutilo, bet tuojau pat ir vėl tęsė savo pokalbį. Paprašiau stiklinės arbatos ir atsisėdau prie gretimo staliuko tikėdamasi, kad taip bus lengviau užmegzti pokalbį. „Ar dar toli iki Zimos?“ Virėjas gūžtelėjo pečiais ir nutaisė abe-

jojančią miną, o Igoris, neatitraukdamas akių nuo savo lėkštės, dideliais šaukštais srėbė sriubą. Jis tyčia į mane nekreipė dėmesio. Antrasis, iš pažiūros lyg ir ne taip priešiška nusiteikęs, vogčiomis vis žvilgčiojo į mane, tačiau sutikti jo žvilgsniai man pasirodė nemalonūs. Retkarčiais jis pradingdavo už pertvaros, ir iš ten staiga nugriaudėdavo sujudintų puodų kako-fonija, tarsi rungtyniaudama su šaižiomis traukinio lokomotyvo dejonėmis bei triukšmingu be paliovos vagono grindis daužančių vazelių skambčiojimu. Paskui jis vėl netikėtai pasirodydavo šluostydamasis rankas į prijuostę, iš kišenės ištraukdavo du alaus butelius, pastatydavo juos Igoriui ant stalo ir vėl priešais jį atsisėdavo.

Gėriau tamsią karčią arbatą vis mėgindama pro užtrauktas užuolaidas nors kiek pamatyti peizažo. Visą laiką tie patys vaizdai, ir vis dėlto jčiau, jog jie keitėsi, darėsi kone nenuspėjami. Neaprepiama gamtos didybė, kurioje tarsi tirpo mano pačios esybė, nyko ir šitas vienumos pojūtis, šiek tiek keliantis svaigulį ir baimę. Aš užsimiršau arba tiksliau buvau sugriebta, sugluminta, apsvaiginta tokios rūšies vienatvės, kurią paprastai sukelia kelionė, leidžianti laikinai nepaisyti gyvenimo įpročių, tikslų.

Vasara ėjo į rudenį ir pavakarėje iš dangaus krisdavo tokia skaisti šviesa, jog beržų kamienai kone švytėdavo, viskas nusidažydavo sodriomis spalvomis. Vakaras užklupdavo vienu sykiu, tirštai pajuodęs, kupinas liūdesio ir savotiško jaudinimosi, tarsi išlikęs pėdsakas kadaise buvusio nenusakomo, kone gyvuliško nerimo prieš įsiviešpataujant tamsai, tamsybių jūrai.

O jie, nepaisydami, kad staiga sutemo, toliau krėtė juokus, o aš nesupratau, iš ko jie juokėsi. Jų juoksmas nustelbdavo metalinių indų žvangesį bei traukinio supamų vazelių, kurios kaip pašėlusios ritinėjosi po stalais, bildėjimą. Jų niekas netrikdė. Virėjas protarpiais vis pakildavo nuo stalo, kad dar kartą išjudintų puodus ir vėl atneštų alaus. Vagone įsigalėjo tokia keista aplinka, tarsi mes būtume pasiklydę ir atsידūrę landynėje pasaulio krašte.

Tuomet įėjo keli nauji klientai, susėdo aplinkui prie stalų, nutraukdami mūsų neįprastą trio.

Virėjas ir vėl pradingo, puodai dar kartą griausmingai subildėjo ir po vagoną pasklido kopūstų kvapas. Igoris pakilo nuo stalo, prisidėjo prie savo sėbro; aš aiškiai girdėjau jų balsus, užgožiančius vagone kilusį klegesį ir garsų gėlių vazelių bilsmą po stalais.

Paskui jis sugrįžo atsargiai nešinas garuojančios sriubos lėkšte, su vos pastebima šypsena lūpose padėjo ją priešais mane, gestu patvirtino, kad ji yra puiki, ir man net nespėjus padėkoti, pasišalino. Virėjas spindinčiu iš linksmumo veidu rodė man ženklus, ir aš supratau, kad toji sriuba buvo dovana...

Kai grįžau į kupė, Igoris miegojo, jeigu tik neapsimetė miegas. Aš atsiverčiau *Kažkur dar nebaigta* – šie žodžiai, kuriuos Jankelevičius pasiskolino iš Rilės, rodės, man kalbėjo apie šitą kelionę. Toliau aš perskaičiau: *Mums reikia slapto dangaus ir aplinkybių, nulemiančių nepaprastus įvykius, kad nepasiduotume dabarties pareigų kasdienybei.*

Igoris jau nebemiegojo, atsikėlė ir išėjo į koridorių pasirėmęs alkūnėmis rymoti prie lango.